PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKIK W GDAŃSKU

RGD.61-1/07/MLM

Gdańsk, 25 czerwca 2007r.

DECYZJA nr RGD. 14/2007

Na podstawie art. 23c ust. 1, w związku z art. 23 a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2005 r. Nr 244 poz. 2080, ze zmianami) i art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U., Nr 50, poz. 331), oraz stosownie do art. 28 ust 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. Nr 18 poz. 172 ze zmianami), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego z urzędu, działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, bezprawne działania przedsiębiorcy Polska Korporacja Finansowa SKARBIEC Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku, polegające na stosowaniu we wzorcach umów pn.: „Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki promocyjnej" i „Odstąpienie klienta od przedwstępnej umowy pożyczki" postanowień o następującej treści:

1. We wzorcu „Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki promocyjnej":

a) § 16 *„Strony zobowiązują się do polubownego rozstrzygania ewentualnych sporów. Spory powstałe na tle realizacji lub wykonania niniejszej umowy strony poddają pod rozstrzygniecie sądu polubownego, w którego skład wejdą trzy osoby tj. po jednym arbitrze powołanym przez każdą ze stron oraz superarbiter zgodnie powołany przez obu arbitrów. Sąd polubowny będzie działał w mieście, w którym siedzibę ma pożyczkodawca"*,

b) § 14 pkt 2 *„W przypadku rozwiązania umowy następuje jej ostateczne rozliczenie. W stosunku do klienta, który otrzymał pożyczkę, a z którym rozwiązano umowę na mocy § 12 pożyczkodawca zażąda natychmiastowej i przedterminowej spłaty wszystkich rat kompletnych wraz z należnymi opłatami karnymi. Dalsze odsetki w wysokości 0,35% dziennie, naliczane będą od pełnej kwoty zadłużenia. …".*

c) § 12 pkt 2a *„W stosunku do klienta, który otrzymał pożyczkę, a który: a) nie dokonał w terminie spłaty jednej raty miesięcznej, zostanie doliczona opłata karna w wysokości 50,00 zł/ miesięcznie za każde NPP, które w terminie piętnastego dnia miesiąca będzie wykazywać zaległość".*

d) § 12 pkt 6 *„W przypadku zalegania z co najmniej dwoma ratami pożyczkodawca może również wystosować (nie częściej niż raz w tygodniu) upomnienie do Klienta i poręczycieli. Każdorazowe wystawienie upomnienia, czy to do poręczyciela czy do pożyczkobiorcy podlega opłacie w wysokości 40,00 zł.".*

80-824 GDAŃSK, UL. PODWALE PRZEDMIEJSKIE 30
TEL./FAX (058 PREFIKS) 346-29-32, 346-29-33, 301-50-21
E-MAIL: GDANSK@UOKIK.GOV.PL

2. We wzorcu „Odstąpienie klienta od przedwstępnej umowy pożyczki" zapisu o treści: *„Oświadczam tym samym, że jestem świadom konsekwencji wynikających z Ogólnych Warunków Umowy Przedwstępnej Pożyczki oraz rezygnuję z jakichkolwiek roszczeń w stosunku do firmy PKF „Skarbiec" Sp. z o.o. i jej pracowników",*

które to postanowienia zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców uznanych za niedozwolone odpowiednio pod pozycjami: 831, 827, 828, 829 i 832 *i* ***nakazuje się zaniechania stosowania tej praktyki.***

UZASADNIENIE

W dniu 27 kwietnia 2005r. Sąd Okręgowy w Warszawie, Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów Wydział XVII (SOKiK) wydał wyrok w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony konkurencji i Konsumentów przeciwko Polskiej Korporacji Finansowej Skarbiec Spółka z o.o. w Gdańsku, sygn. akt XVII AmC 103/04, w którym SOKiK uznał za niedozwolone stosowanie i zakazał wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowień wzorców umownych o nazwie: *"Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki srebrnej", "Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki zielonej", "Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki żółtej", "Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki złotej" i "Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki platynowej",* zawartych w § 1 pkt 4, § 12 pkt 1, § 12 pkt 3a, § 15, § 17 tych wzorców oraz oświadczenia zawartego we wzorcu *„Odstąpienie klienta od przedwstępnej umowy pożyczki".*

Orzeczenie to stało się prawomocne z dniem 10 sierpnia 2006r., po rozpoznaniu apelacji złożonej przez Spółkę Polska Korporacja Finansowa SKARBIEC przez Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny, a zakwestionowane w nim postanowienia zostały wpisane w dniu 25 sierpnia 2006r. do „Rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone", zwany dalej „ Rejestrem", pod pozycjami, kolejno od 826 do 832. Mając to na uwadze Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej również *„organem antymonopolowym"*, podjął, w ramach prowadzonego w dniach od 11 września 2006r. do 12 stycznia 2007r. postępowania wyjaśniającego, czynności kontrolne w sprawie ustalenia, czy przedsiębiorca tj.: Polska Korporacja Finansowa SKARBIEC Sp. z o.o., zaprzestała stosowania klauzul uznanych wyrokiem SOKiK za postanowienia niedozwolone. W dniu 17 listopada 2006r. do Delegatury UOKiK w Gdańsku wpłynęły od Polskiej Korporacji Finansowej SKARBIEC Sp. z o.o., zwanej dalej *„PKF SKARBIEC"* , aktualnie wykorzystywane w obrocie z konsumentami, wzorce tj.: *„Przedwstępna umowa pożyczki gotówkowej PROMOCYJNEJ" , „Odstąpienie od przedwstępnej umowy pożyczki"* oraz *„Ogólne warunki umowy przedwstępnej promocyjnej"* .

Wyniki analizy porównawczej treści przekazanych wzorców umownych, dokonanej pod kątem występowania w nich postanowień umieszczonych w Rejestrze wskazały, że część warunków umownych, zwartych w badanych dokumentach, zbieżna jest z postanowieniami uznanymi za niedozwolone.

Mając na uwadze dokonane ustalenia Prezes Urzędu postanowieniem nr 13, wszczął z dniem 15 stycznia 2007r., z urzędu, na podstawie art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2005 r. Nr 244 poz. 2080, ze zmianami), zwanej dalej ustawą o ochronie […] lub ustawą antymonopolową, przeciwko przedsiębiorcy: Polska Korporacja Finansowa SKARBIEC Sp. z o.o. postępowanie

w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów poprzez stosowanie we wzorcach umownych:

1. **„Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki promocyjnej"** zapisu zawartego w § 16 wzorca, o treści: *: „Strony zobowiązują się do polubownego rozstrzygania ewentualnych sporów. Spory powstałe na tle realizacji lub wykonania niniejszej umowy strony poddają pod rozstrzygniecie sądu polubownego, w którego skład wejdą trzy osoby tj. po jednym arbitrze powołanym przez każdą ze stron oraz superarbiter zgodnie powołany przez obu arbitrów. Sąd polubowny będzie działał w mieście, w którym siedzibę ma pożyczkodawca".*
2. **„Odstąpienie klienta od przedwstępnej umowy pożyczki"** zapisu o treści: *„Oświadczam tym samym, że jestem świadom konsekwencji wynikających z Ogólnych Warunków Umowy Przedwstępnej Pożyczki oraz rezygnuję z jakichkolwiek roszczeń w stosunku do firmy PKF „Skarbiec" Sp. z o.o. i jej pracowników"*

- postanowień uznanych za niedozwolone i wpisanych do Rejestru postanowień wzorców uznanych za niedozwolone odpowiednio pod pozycją: 831 i 832, co mogło stanowić naruszenie art. 23 a ust. 2 ustawy o ochronie [...]. Jednocześnie postanowieniem nr 14 Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów niniejszego postępowania materiały, uzyskane w trakcie postępowania wyjaśniającego sygn. nr RGD. 400-40/06/MLM tj. m.in. wzory umów pn.: „Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki promocyjnej" [k. 28-29] oraz „Odstąpienie klienta od przedwstępnej umowy pożyczki" [k. 27].

W odpowiedzi na postawione zarzuty Spółka PKF SKARBIEC, pismem z dnia 30 stycznia 2007r. oświadczyła, że postanowienia uznane przez SOKiK za niedozwolone *„nie są na chwilę obecną stosowane".* Spółka wyjaśniła również, że umowy przedwstępnej pożyczki promocyjnej zawierane są od marca 2006r. W okresie od marca 2006r. do 30 stycznia 2007r. Spółka zawarła 4.880 umów z czego pożyczki wypłacono *„na rzecz ponad 200 osobowych pożyczkowych numerów ewidencyjnych".*

Ponadto pismem, otrzymanym w dniu 1 marca 2007r., Spółka wskazała, że po 26 sierpnia 2006r. stosowany był nowy wzorzec pożyczki gotówkowej PROMOCYJNEJ [k. 43-44]. Jednocześnie zgodnie z oświadczeniem przedsiębiorcy, zawartym w tym piśmie, wzorzec przekazany pismem z dnia 15 listopada 2006r., był stosowany w przeszłości, jednak został wycofany niezwłocznie po wpisaniu zakwestionowanych klauzul do rejestru. Spółka nie może *„jednoznaczne podać jednak daty dziennej wycofania go z obiegu, albowiem proces jego wycofania z obiegu trwał przez pewien okres czasu, a dodatkowo część z wydrukowanych wzorców, z uwagi na znaczne koszty druku, próbowaliśmy stosować w relacjach z przedsiębiorcami, co jednak się nie sprawdziło".*

W dniu 16 marca 2007r. w biurze przedsiębiorcy, przy ul. Wały Piastowskie 1 w Gdańsku, została przeprowadzona kontrola. W trakcie kontroli ustalono, że nowy wzorzec umowny „Ogólne warunku umowy przedwstępnej pożyczki promocyjnej", stosowany jest od początku marca 2007r. Wzorzec ten, wykorzystywany przy zawieraniu umów z konsumentami, zawiera postanowienia wymienione w sentencji decyzji, w pkt 1 ppkt: b, c, d.

Dodatkowo postanowieniem nr 93 dnia 10 kwietnia 2007r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zaliczył w poczet dowodów w prowadzonym postępowaniu w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów następujące dowody:

1. Pismo Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Gliwicach, z dnia 15 marca 2007r., wraz z przekazanym wzorcem: „Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki promocyjnej", uzyskanym w dniu 26 października 2006r. przez konsumenta (Pan Franciszek Draga).

2. Pismo Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Gliwicach, z dnia 30 marca 2007r., wraz z załącznikami tj.: kopię „Przedwstępnej Umowy Pożyczki Gotówkowej Promocyjnej", z dnia 26 października 2006r., kopię „Odstąpienia Klienta Od Przedwstępnej Umowy Pożyczki" z dnia 30 listopada 2006r., kopię pisma PKF SKARBIEC Sp. z o.o. do klienta (Pan Franciszek Draga) z dnia 4 grudnia 2006r.
3. Pismo Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Krakowie z dnia 6 marca 2007r. wraz z uzyskanymi w dniu 5 marca 2007r. w oddziale Spółki w Krakowie dokumentami, tj.: „Bezpłatny wniosek o pożyczkę gotówkową" i „Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki promocyjnej"- wzór.
4. Pismo Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach, z dnia 15 marca 2007r., wraz z załącznikami tj.: „Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki promocyjnej", zawartej w dniu 8 listopada 2006r., oraz dokumenty osobiście dostarczone przez konsumenta (Pan Wiesław Zimoński), w tym m.in. umowa z dnia 18 stycznia 2007r. i „Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki promocyjnej".
5. Pismo Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów we Wrocławiu z dnia 7 marca 2007r. wraz z załącznikami, w tym m.in.: Sprawozdanie z przeprowadzonej, w dniu 6 marca 2007r., kontroli w oddziale PKF SKARBIEC we Wrocławiu, „Przedwstępna Umowa Pożyczki Gotówkowej Promocyjnej"- wzór, „Odstąpienie Klienta Od Przedwstępnej Umowy Pożyczki" – wzór, „Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki promocyjnej"- wzór.
6. Pismo Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy, z dnia 12 marca 2007r., wraz z załącznikami, tj. dokumentami zgromadzonymi w trakcie przeprowadzonej, w dniu 5 marca 2007r., kontroli w oddziale Spółki w Bydgoszczy, w tym m.in.: „Przedwstępna Umowa Pożyczki Gotówkowej Promocyjnej", „Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki promocyjnej", „Odstąpienie Klienta Od Przedwstępnej Umowy Pożyczki".
7. Pismo Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach, z dnia 2 lutego 2007r., wraz z dokumentami dostarczonymi przez Pana Zdzisława Fileca, w tym m.in.: „Przedwstępna Umowa Pożyczki Gotówkowej Zielonej", zawarta w dniu 30 stycznia 2006r., „Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki zielonej", „Odstąpienie Klienta Od Przedwstępnej Umowy Pożyczki".
8. Pismo Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Jeleniej Górze, z dnia 5 marca 2007r., wraz ze wzorcem: „Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki promocyjnej", dostarczonym do biura Rzecznika przez konsumentkę.
9. Pismo Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Szczecinie, z dnia 7 marca 2007r., wraz z dokumentami dostarczonymi przez Panią Emilię Kozłowska, w tym m.in.: „Przedwstępna Umowa Pożyczki Gotówkowej Promocyjnej", zawarta w dniu 21 sierpnia 2006r. i „Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki promocyjnej".

Zgromadzone dowody wskazały, że po 25 sierpnia 2006r., tj. po dacie wpisania klauzul uznanych wyrokiem SOKIK, z dnia 27 kwietnia 2005r. sygn. akt XVII AmC 103/04, za postanowienia niedozwolone, PKF SKARBIEC stosował je dalej w obrocie z konsumentami.

Mając to na uwadze postanowieniem nr 94 z dnia 10 kwietnia 2007r. organ antymonopolowy postanowił o rozszerzeniu zakresu postępowania o dodatkowe zarzuty tj.: stosowanie przez przedsiębiorcę następujących postanowień:

1. ***„Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki promocyjnej"*** *zapisu zawartego w § 14 pkt 2 wzorca, o treści: „W przypadku rozwiązania umowy następuje jej ostateczne rozliczenie. W stosunku do klienta, który otrzymał pożyczkę, a z któ-*

rym rozwiązano umowę na mocy § 12 pożyczkodawca zażąda natychmiastowej i przedterminowej spłaty wszystkich rat kompletnych wraz z należnymi opłatami karnymi. Dalsze odsetki w wysokości 0,35% dziennie, naliczane będą od pełnej kwoty zadłużenia. …".

2. ***„Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki promocyjnej"*** *zapisu zawartego w § 12 pkt 2a wzorca, o treści: „W stosunku do klienta, który otrzymał pożyczkę, a który: a) nie dokonał w terminie spłaty jednej raty miesięcznej, zostanie doliczona opłata karna w wysokości 50,00 zł/ miesięcznie za każde NPP, które w terminie piętnastego dnia miesiąca będzie wykazywać zaległość".*
3. ***„Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki promocyjnej"*** *zapisu zawartego w § 12 pkt 6 wzorca, o treści: „W przypadku zalegania z co najmniej dwoma ratami pożyczkodawca może również wystosować (nie częściej niż raz w tygodniu) upomnienie do Klienta i poręczycieli. Każdorazowe wystawienie upomnienia, czy to do poręczyciela czy do pożyczkobiorcy podlega opłacie w wysokości 40,00 zł.",*

- umieszczonych w rejestrze odpowiednio pod pozycjami: 827,828 i 829.

W odpowiedzi na postawione zarzuty spółka PKF SKARBIEC pismem, otrzymanym w dniu 26 kwietnia 2007r., przyznała, że przypadki, kiedy po dacie 25 sierpnia 2006r., konsumenci zawierali umowy w oparciu o wzorce zawierające postanowienia niedozwolone, choć incydentalnie, to jednak miały miejsce.

W dniu 16 maja 2007r., postanowieniem nr 138 Prezes Urzędu zaliczył dodatkowo w poczet dowodów niniejszej sprawy pismo Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi wraz z załącznikami, w tym m.in: protokół kontroli, przeprowadzonej w dniu 23 kwietnia 2007r., w Oddziale PKF SKARBIEC w Łodzi oraz inne dołączone dokumenty, tj.: „Przedwstępną Umowę Pożyczki Gotówkowej Promocyjnej", „Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki promocyjnej", „Odstąpienie Klienta Od Przedwstępnej Umowy Pożyczki" oraz „Aneks-Errata ważny do umów przedwstępnych zawartych po dniu 19 kwietnia 2007r.". Zgodnie z wyjaśnienia udzielonymi w trakcie kontroli ww. aneks obowiązuje od dnia 19 kwietnia 2007r. Fakt ten nie został jednak potwierdzony w piśmie PKF SKARBIEC kierowanym do Urzędu, nadanym w dniu 25 kwietnia 2007r., a więc po 19 kwietnia br.

ORGAN ANTYMONOPOLOWY USTALIŁ, CO NASTĘPUJE:

1. PKF SKARBIEC Sp. z o.o. została zarejestrowana w KRS, w dniu 23 lipca 2002r., pod numerem KRS: 0000119317. Przedmiot działania tego przedsiębiorcy określony został m.in. jako *„pozostałe pośrednictwo finansowe".*
2. W ramach prowadzonej działalności Spółka oferuje konsumentom pożyczki gotówkowe m.in. *„pożyczkę promocyjną"* . Aby ją uzyskać klient najpierw zawiera *„Przedwstępną umowę pożyczki gotówkowej promocyjnej"*, w której ustalone zostają: wartość pożyczki, określona poprzez krotność (gdzie krotność jest liczbą całkowitą z przedziału od 1 do 60) kwoty pożyczki standardowej (5.000 zł) oraz nominalny czas spłaty (w latach) Potencjalnie możliwe jest więc ubieganie się o pożyczkę od 5.000 zł do 300.000 zł. Warunkiem przyjęcia umowy przedwstępnej do realizacji jest wpłata przez pożyczkobiorcę w terminie 10 dni od daty zawarcia umowy opłaty przygotowawczej w wysokości 5% całej kwoty pożyczki. Po jej dokonaniu, umowa zostaje zaewidencjonowana. Następnie klient zobowiązany jest do przedstawienia, w terminie 30 dni, dwóch spośród proponowanych ośmiu rodzajów zabezpieczeń

pożyczki, przy czym każdorazowo jednym z nich musi być weksel in blanco z deklaracja wekslową. Po przedstawieniu wymaganych zabezpieczeń oraz innych dokumentów klient otrzymuje promesy wypłaty pożyczki. Program informatyczny nadaje klientowi indywidualne numery NPP (Numer Promesy Pożyczkowej), których ilość odpowiada krotności pożyczki tzn., że w przypadku pożyczki w wysokości np. 15.000 zł (3- krotność kwoty 5.000 zł), klient otrzymuje 3 numery NPP. W celu realizacji zawartych umów pożyczkodawca, od dnia 20 lutego 2006r. tworzy fundusz pożyczkowy, na którym docelowo mają być ulokowane środki w wysokości 1.000.000 PLN. Wypłata pożyczek następuje, w miarę możliwości funduszu, w transzach miesięcznych. Liczba transzy równa jest liczbie krotności pożyczki standardowej, czyli ilości nadanych numerów NPP. Raz w miesiącu, na posiedzeniu zarząd pożyczkodawcy, ustalane jest, jakie NPP zostały zaakceptowane do wypłaty transzy pożyczki. Klienci, których NPP zostały zaakceptowane do wypłaty transzy pożyczki, otrzymują pocztą umowę pożyczki. W ciągu 14 dni od daty otrzymania podpisanej umowy pożyczkodawca dokonuje wypłaty pierwszej transzy pożyczki. Następne transze wypłacane są co miesiąc, zaś klient otrzymuje, za każdym razem aktualny harmonogram, uwzględniający nową wysokość spłaty (spłata wszystkich dotychczasowych transzy pożyczki).

3. W dniu 27 kwietnia 2005r., Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał 7 postanowień zawartych we wzorcach umownych, stosowanych przez PKF SKARBIEC za niedozwolone. Orzeczenie SOKiK, w tej sprawie, stało się prawomocne z dniem 10 sierpnia 2006r.
4. W dniu 25 sierpnia 2006r. Prezes Urzędu dokonał wpisu do Rejestru, kolejno pod pozycją od 826 do 832, 7 klauzul uznanych przez SOKiK za postanowienia niedozwolone.
5. Wyniki, dokonanej przez organ antymonopolowy, analizy porównawczej treści przekazanych wzorców umownych z postanowieniami umieszczonymi w Rejestrze zostały zaprezentowane w tabeli nr 1.

Tabel nr 1.

Zestawienie klauzul umieszczonych w rejestrze z postanowieniami zawartymi we wzorcach umownych PKF Skarbiec.

POSTANOWIENIE UMIESZCZONE W REJESTRZE POSTANOWIEŃ NIEDOZWOLONYCH			**POSTANOWIENIE UMIESZCZONE WE WZORCU PKF SKARBIEC**	
LP.	**POZYCJA W REJESTRZE**	**TREŚĆ POSTANOWIENIA**	**TREŚĆ POSTANOWIENIA**	**PRZEPIS REGULAMINU**
wzorzec : „Ogólne warunki umowy przedwstępnej promocyjnej”				
1	**826**	Pożyczkodawca zobowiązuje się do przelania pożyczki w terminie **30** dni od podpisania umowy pożyczki po wywiązaniu się klienta ze wszystkich zobowiązań umowy przedwstępnej pożyczki	Pożyczkodawca zobowiązuje się do przelania pożyczki w terminie **14** dni od otrzymania od Klienta podpisanej umowy pożyczki.	**§ 1 PKT 4**
2	**827**	Jeżeli powstanie zaległość w płaceniu rat klient zobowiązuje się do zapłacenia na rzecz pożyczkodawcy zaległości wraz z opłatą karną w wysokości **0,35%** kwoty raty kompletnej za każdy dzień zwłoki	W przypadku rozwiązaniu umowy następuje jej ostateczne rozliczenie. W stosunku do klienta, który otrzymał pożyczkę, a z którym rozwiązano umowę na mocy § 12 pożyczkodawca zażąda natychmiastowej i	**§ 14 PKT 2**

			przedterminowej spłaty wszystkich rat kompletnych wraz z należnymi opłatami karnymi. Dalsze odsetki w wysokości **0,35%** dziennie, naliczane będą od pełnej kwoty zadłużenia.	
3	**828**	W stosunku do klienta, który otrzymał pożyczkę, a który: a) nie dokonał w terminie spłaty jednej raty miesięcznej, zostanie doliczona opłata karna w wysokości **0,35%** wysokości raty kompletnej za każdy dzień opóźnienia.	W stosunku do klienta, który otrzymał pożyczkę, a który a) nie dokonał w terminie spłaty jednej raty miesięcznej, zostanie doliczona opłata karna w wysokości **50,00 zł** miesięcznie za każde NPP, które w terminie piętnastego dnia miesiąca będzie wykazywać zaległość.	**§ 12 PKT 2A**
4	**829**	W przypadku zalegania z co najmniej dwoma ratami pożyczkodawca może również wystosować (nie częściej niż raz w tygodniu) upomnienie. Każdorazowe wystawienie upomnienia podlega opłacie w wysokości **50,00** zł.	W przypadku zalegania z co najmniej dwoma ratami pożyczkodawca może również wystosować (nie częściej niż raz w tygodniu) upomnienie do Klienta i poręczycieli. Każdorazowe wystawienie upomnienia, czy to do poręczyciela czy do pożyczkobiorcy podlega opłacie w wysokości **40,00** zł.	**§ 12 PKT 6**
5	**830**	W przypadku gdyby w przyszłości ustanowiono obciążenia obejmujące niniejsza umowę lub jakakolwiek operację z niej wynikającą, wówczas będą one obciążać klienta.	BRAK	
6	**831**	Strony zobowiązują się do polubownego rozstrzygania ewentualnych sporów. Spory powstałe na tle realizacji lub wykonania niniejszej umowy strony poddają pod rozstrzygnięcie sądu polubownego, w skład którego wejdą trzy osoby, tj. po jednym arbitrze powołanym przez każdą ze stron oraz superarbiter zgodnie powołany przez obu arbitrów. Sąd polubowny będzie działał w mieście, w którym siedzibę ma pożyczkodawca.	Strony zobowiązują się do polubownego rozstrzygania ewentualnych sporów. Spory powstałe na tle realizacji lub wykonania niniejszej umowy strony poddają pod rozstrzygnięcie sądu polubownego, w skład którego wejdą trzy osoby, tj. po jednym arbitrze powołanym przez każdą ze stron oraz superarbiter zgodnie powołany przez obu arbitrów. Sąd polubowny będzie działał w mieście, w którym siedzibę ma pożyczkodawca.	
wzorzec: „Odstąpienie klienta od przedwstępnej pożyczki”				
7	**832**	Oświadczam tym samym, że jestem świadom konsekwencji wynikających z Ogólnych warunków Umowy Przedwstępnej oraz rezygnuję z jakichkolwiek roszczeń w stosunku do firmy PKF „Skarbiec” i jej pracowników.	Oświadczam tym samym, że jestem świadom konsekwencji wynikających z Ogólnych warunków Umowy Przedwstępnej oraz rezygnuję z jakichkolwiek roszczeń w stosunku do firmy PKF „Skarbiec” i jej pracowników.	**-**

ORGAN ANTYMONOPOLOWY ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Dnia 21 kwietnia 2007r. weszła w życie ustawa z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz.331). Artykuł 131 ust. 1 tego aktu prawnego stanowi, że *„do postępowań wszczętych na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów i nie zakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe”.* W związku z tym, że postępowanie w przedmiotowej sprawie zostało wszczęte w dniu 15 stycznia 2007r., Prezes Urzędu przy jej rozpatrywaniu stosuje przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z dnia 15 grudnia 2000r.

Zgodnie z treścią art. 23 a ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji [...], *„za praktykę naruszająca zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umowy, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479 [45] Kodeksu postępowania cywilnego ...".*

Dla bytu praktyki, określonej powołanym przepisem niezbędnym jest łączne wystąpienie następujących przesłanek:

- ✓ przedsiębiorca musi stosować wzorzec umowy,
- ✓ określone postanowienia wzorca umowy muszą, wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zostać uznane za niedozwolone,
- ✓ postanowienia niedozwolone muszą zostać wpisane do właściwego rejestru, przez organ do tego uprawniony.

Stosowane przez PKF SKARBIEC: „Ogólne warunki umowy przedwstępnej pożyczki promocyjnej" oraz „Odstąpienie klienta od przedwstępnej umowy pożyczki", zawierające zbiór opracowanych (gotowych) i obowiązujących przepisów (klauzul), przygotowanych jednostronnie przez przedsiębiorcę bez współudziału, czy woli jego kontrahentów i przed zawarciem przez nich umowy o wykonanie usługi należy uznać za wzorzec umowny, definiowany w literaturze przedmiotu[1] jako określenie wszelkich jednostronnie przygotowanych z góry, przed zawarciem umowy, gotowych klauzul, w postaci warunków umów, ich wzorów, regulaminów itp.

Wzorzec umowny jako akt o charakterze ogólnym, narzucony przez proponenta jego kontrahentowi, staje jest najczęściej zagrożeniem dla interesów drugiej strony, zwykle konsumenta, bowiem[2]:

- ✓ wyłącza swobodę oceny sytuacji i podjęcia decyzji przez kontrahenta proponenta,
- ✓ bardzo często zawiera postanowienia krzywdzące drugą stronę, nierównomiernie określając ryzyko transakcji, zawierając niesymetryczne rozłożenie praw i obowiązków, przyznając tylko proponentowi uprawnienia kształtujące stosunek prawny, zawierając wyłączenia poziomu ochrony przyznanej słabszej stronie przez samo prawo,
- ✓ wzorce fingują istnienie konsensusu na - w rzeczywistości niechciane - klauzule,
- ✓ wzorce manewrują możliwościami wynikającymi z wyboru prawa właściwego, co niesie ze sobą zagrożenie dla ekonomicznych interesów konsumenta, a nierzadko i dla jego bezpieczeństwa i zdrowia.

Z tych też powodów stosowane przez przedsiębiorców wzorce umowne podlegają szczególnemu nadzorowi i stałej kontroli. Specjalne instrumenty tej kontroli zostały wprowadzone do kodeksu cywilnego w wyniku nowelizacji tego aktu prawnego, dokonanej w 2000r. Mechanizmy kontroli wzorca odnoszą się m.in. do kontroli treści wzorca. Ma ona charakter abstrakcyjny i obejmuje poszczególne przepisy -„klauzule", pojedynczo lub zbiorowo, czyli cały wzorzec lub jego określone fragmenty.

Zgodnie z art. 479 [36] K.p.c. sprawy o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone należą do wyłącznej właściwości Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

---

[1] E. Łętowska, Ochrona niektórych praw konsumentów, Komentarz, 3. Wydanie, wydawnictwo C.H. Beck, W-wa 2001r., s. 75.

[2] E. Łętowska, Ochrona niektórych praw konsumentów, Komentarz, 3. Wydanie, wydawnictwo C.H. Beck, W-wa 2001r., s. 76.

Uznanie przez Sąd rażącego naruszenia interesów konsumentów poprzez stosowanie danej (konkretnej) klauzuli umownej skutkuje wpisaniem takiego postanowienia do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. Organem wyznaczonym do prowadzenia tego Rejestru i dokonywania w nim wpisów bezprawnych klauzul umownych jest, zgodnie z art. 479^{45} K.p.c., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
Mając na uwadze zapis art. 479^{44} K.p.c. oraz uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2006r., sygn. III SZP 3/2006, orzeczenie sądu, w danej sprawie, ma skutek nie tylko wobec przedsiębiorcy, którego postanowienia umowne były przedmiotem oceny przez SOKiK, ale także i wobec osób trzecich, a tym samym zakazane są także i postanowienia umowne, stosowane lub obowiązujące u innych przedsiębiorców, jeżeli tylko ich treść wskazuje na identyczny zamiar, czy skutek prawny. Ze względu na rozszerzoną skuteczność klauzul (art. 479^{43} K.p.c.) spełniają one taką samą funkcję, jak przepisy prawne, a zatem dla ich oceny – w drodze analogii – stosować należy zasady wykładni przepisów, a przy określaniu znaczenia niedozwolonych postanowień umownych wykorzystywać reguły interpretacji wykształcone w nauce prawa i praktyce orzeczniczej. Dlatego też niedozwolonymi są postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywalnej.
Warunkiem koniecznym i wystarczającym dla uznania danego zachowania przedsiębiorcy za bezprawne i godzące w interesy konsumentów nie jest więc, aby zachowana była literalna identyczność obu porównywanych klauzul.
Porównanie kwestionowanych warunków badanych wzorców PKF SKARBIEC i postanowień umieszczonych w rejestrze wskazuje, że mamy do czynienia z tymi samymi postanowieniami umownymi, i tak dla wzorca:

I. „Ogólne warunki umowy przedwstępnej promocyjnej":

1. Zapis zawarty w § 14 pkt 2 wzorca, o treści *„W przypadku rozwiązania umowy następuje jej ostateczne rozliczenie. W stosunku do klienta, który otrzymał pożyczkę, a z którym rozwiązano umowę na mocy § 12 pożyczkodawca zażąda natychmiastowej i przedterminowej spłaty wszystkich rat kompletnych wraz z należnymi opłatami karnymi. Dalsze odsetki w wysokości **0,35%** dziennie, naliczane będą od pełnej kwoty zadłużenia"*

zbieżny jest z postanowieniem wpisanym do Rejestru pod pozycją 827 o treści: *„Jeżeli powstanie zaległość w płaceniu rat klient zobowiązuje się do zapłacenia na rzecz pożyczkodawcy zaległości wraz z opłatą karną w wysokości **0,35%** kwoty raty kompletnej za każdy dzień zwłoki."*

W przypadku obu cytowanych wyżej postanowień, zbieżność polega na umownym określeniu, w identycznej wysokości, odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 27 kwietnia 2005r., sygn. akt XVII AmC 103/04 nie kwestionował prawa wynikającego z art. 481 § 1 kc, zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi, jednak w uzasadnieniu wyroku SOKiK uznał, że wysokość umownych odsetek - 0,35% dziennie - w zestawieniu z wysokością odsetek ustawowych (odsetki ustawowe wynoszą aktualnie 11,5% rocznie tj. 0,03% dziennie) *„jest zbyt wygórowana i stanowi przez to zbyt duże, nieusprawiedliwione okolicznościami obciążenie dla konsumenta".*

Dodatkowo wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 359 kc, maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może, w stosunku rocznym, przekra-

czać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP. Aktualna stopa procentowa kredytu lombardowego wynosi 5,75%, czyli maksymalna wysokość odsetek wynosi 23% rocznie. Określone przez PKF SKARBIEC odsetki, w wysokości 0,35% dziennie, znacznie przewyższają odsetki maksymalne, bowiem w skali roku wynoszą 127,75%.
Mając na uwadze te okoliczności uznać należy, że choć brzmienie obu porównywalnych klauzul nie jest identyczne, to jednak zapis § 14 pkt 2 analizowanego wzorca mieści się w hipotezie klauzuli umieszczonej w Rejestrze pod pozycją 827. W obu przypadkach wysokość odsetek umownych jest zbyt wygórowana, gdyż znaczne przewyższa, nie tylko odsetki ustawowe, ale również określone w przepisach prawa odsetki maksymalne.
Nadto, po zmianie przepisów kodeksu cywilnego, tj. od dnia 20 lutego 2006r., ustalanie w umowach odsetek od sum pieniężnych, w wysokości przekraczającej odsetki maksymalne, może zostać uznane za działanie bezprawne. Zaznaczyć należy, że Spółka PKF SKARBIEC oferuje konsumentom „pożyczki promocyjne" od marca 2006r., czyli już po wejściu w życie ww. przepisów kodeksowych.

2. Zapis zawarty w § 12 pkt 2a, o treści: *„W stosunku do klienta, który otrzymał pożyczkę, a który nie dokonał w terminie spłaty jednej raty miesięcznej, zostanie doliczona opłata karna w wysokości **50,00 zł** miesięcznie za każde NPP, które w terminie piętnastego dnia miesiąca będzie wykazywać zaległość"*.

zbieżny jest z postanowieniem wpisanym do Rejestru pod pozycją 828 *„W stosunku do klienta, który otrzymał pożyczkę, a który nie dokonał w terminie spłaty jednej raty miesięcznej, zostanie doliczona opłata karna w wysokości **0,35%** wysokości raty kompletnej za każdy dzień opóźnienia".*
Zamieszczone niżej wyliczenia wskazują, że kara w wysokości 50,00 zł za każde NPP jest, co najmniej równie dotkliwa, jak kara w wysokości 0,35% dziennie.

Wariant I.

Założenia:
Kwota pożyczki standardowej – 5.000 zł
Minimalna kwota pożyczki – 5.000 zł (1 krotność 5.000 zł)
Minimalny czas spłaty – 1 rok (12 miesięcy)
Liczba NPP (zgodna z ilością krotności pożyczki standardowej) – 1
Rata miesięczna: obliczona, jako wartość pożyczki 5.000 zł podzielona przez czas spłaty (12 miesięcy), bez dodatkowych opłat = 416,70 zł/miesiąc
Czas opóźnienia spłaty kredytu – miesiąc (30 dni)

Poprzednio, przewidziana w zakwestionowanym przez SOKiK postanowieniu, kara w wysokości 0,35 % za każdy dzień opóźnienia wynosiłaby:
0,35%/dzień x 30 dni =10,5% raty miesięcznej tj. ok. 43,75 zł.

Kara ustalona w § 14 pkt 2 „Ogólnych warunków umowy przedwstępnej promocyjnej" w wysokości 50 zł/miesiąc za każde NPP (1) jest więc w istocie wyższa, niż gdyby dla jej obliczenia posiłkowano się wskaźnikiem procentowym (0,35%) i stanowi jednocześnie ok.12 % kwoty raty miesięcznej.

Wariant II.

Założenia:
Kwota pożyczki standardowej – 5.000 zł
Minimalna kwota pożyczki – 5.000 (1 krotność 5.000)
Czas spłaty – 5 lat
Liczba NPP (zgodna z ilością krotności pożyczki standardowej) – 1
Rata miesięczna: obliczona, jako wartość pożyczki 5.000 zł podzielona przez czas spłaty (60 miesięcy), bez dodatkowych opłat = 83 zł/miesiąc
Czas opóźnienia spłaty kredytu (miesiąc)

Poprzednio, kara w wysokości 0,35 % za każdy dzień opóźnienia wynosiła:

0,35%/dzień x 30 dni – 10,5% raty miesięcznej, tj. 8,7 zł.

Tak więc, w analizowanym wariancie, kara w wysokości 50 zł za każde NPP (1) jest znacznie wyższa, niż gdyby jej wysokość ustalono przy użyciu wskaźnika procentowego (0,35%), bowiem wówczas wyniosłaby ona ok. 8,7zł.
Należy wskazać, że w tym wariancie kwota 50zł stanowi 60% kwoty raty miesięcznej.

Zaprezentowane wyliczenia wskazują, że wypadku kredytu udzielonego w minimalnej wysokości i na minimalny okres spłaty kara w kwocie 50 zł, za każde NPP, jest wyższa, niż kara naliczana w wysokości 0,35% raty kredytu dziennie. Co więcej, im dłuższy jest okres spłaty, tym różnica pomiędzy wysokością jednorazowej opłaty karnej, określonej kwotowo (50 zł) i procentowo (0,35%) jest wyższa. Wysokość samego kredytu nie ma w tej sytuacji znaczenia, bowiem jest ona ustalana jako krotność pożyczki standardowej, której nadany zostaje odrębny numer NPP, odrębnie dla każdego z kolei może być nałożona kara. Daje to podstawę do przyjęcia w pełni uzasadnionego twierdzenia, że zmodyfikowany sposób ustalania opłat karnych za opóźnienie w zapłacie raty kredytu wyraźnie i w sposób nie budzący wątpliwości stanowi większą dolegliwość dla pożyczkobiorców.
Skoro więc kara umowna w wysokości 0,35% dziennie, przekraczająca wysokość odsetek ustawowych (0,03% dziennie), została uznana przez SOKiK za zbyt wygórowaną (wyrok z dnia 27 kwietnia 2005r., sygn. akt XVII AmC 103/04), to tym bardziej – mając na uwadze wyżej poczynione wyliczenia – przymiot taki ma kara określona kwotowo, wyższa od tej ustalanej procentowo, a więc – bez żadnych wątpliwości – bardziej dolegliwa dla konsumenta. Pomimo braku całkowitej identyczności leksykalnej obu, analizowanych w tym punkcie niniejszej decyzji, postanowień, w pełni uzasadnionym jest pogląd, że obecnie stosowany jego zapis, tzn. *„W stosunku do klienta, który otrzymał pożyczkę, a który nie dokonał w terminie spłaty jednej raty miesięcznej, zostanie doliczona opłata karna w wysokości **50,00 zł** miesięcznie za każde NPP, które w terminie piętnastego dnia miesiąca będzie wykazywać zaległość"* nie tylko wypełnia hipotezę klauzuli wpisanej już do Rejestru, ale - poprzez większą restrykcyjność - wywołuje jeszcze bardziej negatywny skutek w obrocie konsumenckim.
W tym stanie rzeczy uznać należało, że choć PKF SKARBIEC został wyrokiem SOKiK zobligowany do odstąpienia od stosowania niedozwolonego postanowienia, to jednak nie uczynił tego. Co więcej, modyfikując treść klauzuli nie tylko nie zapobiegł naruszeniom, ale je wzmocnił, wprowadzając do umowy jeszcze *„bardziej czarne"* , tzn. bar-

dziej abuzywne, postanowienie umowne, zaostrzając jeszcze, zakwestionowane uprzednio przez SOKiK, sankcje umowne.

3. Zapis umieszczony w **§ 12 PKT 6** o treści: *„W przypadku zalegania z co najmniej dwoma ratami pożyczkodawca może również wystosować (nie częściej niż raz w tygodniu) upomnienie do Klienta i poręczycieli. Każdorazowe wystawienie upomnienia, czy to do poręczyciela czy do pożyczkobiorcy podlega opłacie w wysokości **40,00** zł".*

zbieżny jest z postanowieniem wpisanym do Rejestru pod pozycją 829 *„W przypadku zalegania z co najmniej dwoma ratami pożyczkodawca może również wystosować (nie częściej niż raz w tygodniu) upomnienie. Każdorazowe wystawienie upomnienia podlega opłacie w wysokości 50,00 zł".*

Zgodnie ze stanowiskiem SOKiK (wyrok z dnia 27 kwietnia 2005r., sygn. akt XVII AmC 103/04) pobierana opłata *„w kwocie 50 zł, która nie wynika z żadnej kalkulacji poniesionych kosztów przez pozwaną - jest zbyt wygórowana"*. Ustalenie więc przez PKF SKARBIEC opłaty, w istocie karnej, za wystawienia upomnienia, bez dokonania właściwej kalkulacji ponoszonych kosztów, jest bezpodstawne.

Jak wynika z uzasadnienia ww. wyroku, choć SOKiK nie kwestionował prawa strony umowy do obciążenia klientów opłatą za wystawienie i dostarczenie upomnienia, to jednak wskazał, co było jedną z głównych przesłanek wydanego rozstrzygnięcia, że wysokość opłaty nie może być ustalana arbitralnie i w sposób zupełnie dowolny, bowiem w przypadku jej stosowania powinna ona uwzględniać jedynie koszty, faktycznie poniesione przez przedsiębiorcę.

W sytuacji zalegania ze spłatą rat, już po dokonanej przez PKF SKARBIEC modyfikacji zakwestionowanej przez SOKiK klauzuli, klient posiadający jeden numer NPP obciążany jest karą umowną, w wysokości 40zł miesięcznie. Jak wskazuje na to treść tego postanowienia miesięczna suma opłat za wystosowane upomnienia może wynieść nawet 160 zł (40zł x 4), co nie tylko przesądza o znacznej uciążliwości samej opłaty, ale także stanowi zbyt wygórowaną zapłatę za podjęte, dyscyplinujące klienta, czynności. Mając to na uwadze Prezes Urzędu uznał, że analizowane postanowienie umowne spełnia hipotezę klauzuli wpisanej do Rejestru pod poz. 829, jest z nią całkowicie porównywalne, a zastąpienie kwoty 50zł kwotą 40zł w żaden sposób nie eliminuje zastrzeżeń i nadal spełnia przesłanki, na które powoływał się SOKiK, wydając wskazane wyżej orzeczenie. W tej sytuacji okoliczność stosowania przez PKF SKARBIEC niedozwolonej klauzuli umownej należało przyjąć za udowodnioną.

4. Zapis o treści *„Strony zobowiązują się do polubownego rozstrzygania ewentualnych sporów. Spory powstałe na tle realizacji lub wykonania niniejszej umowy strony poddają pod rozstrzygnięcie sądu polubownego, w skład którego wejdą trzy osoby, tj. po jednym arbitrze powołanym przez każdą ze stron oraz superarbiter zgodnie powołany przez obu arbitrów. Sąd polubowny będzie działał w mieście, w którym siedzibę ma pożyczkodawca".*

jest identyczny z treścią klauzuli zawartej w Rejestrze pod pozycją 831. W tym zakresie SOKiK (wyrok z dnia 27 kwietnia 2005r., sygn. akt XVII AmC 103/04) uznał, że postanowienie to jest niedozwolone bowiem *„przewiduje dla rozwiązania sporów wynikających z umów objętych wzorcem umowy drogę sądownictwa polubownego."*

II.„Odstąpienie klienta od przedwstępnej pożyczki": zapis o treści *„Oświadczam tym samym, że jestem świadom konsekwencji wynikających z Ogólnych wa-*

runków Umowy Przedwstępnej oraz rezygnuję z jakichkolwiek roszczeń w stosunku do firmy PKF „Skarbiec" i jej pracowników".

jest identyczny z postanowieniem zawartym pod pozycją 832 Rejestru. Zgodnie ze stanowiskiem SOKiK (wyrok z dnia 27 kwietnia 2005r., sygn. akt XVII AmC 103/04) *„Zapis ten przede wszystkim wyłącza odpowiedzialności względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte zobowiązanie. Odstąpienie przez konsumenta od umowy może bowiem być wynikiem niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez kontrahenta".*

Istotą praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, jest bezprawne działanie przedsiębiorcy godzące w zbiorowe interesy konsumentów. Oferta handlowa skarżonego przedsiębiorcy kierowana jest do bliżej nieokreślonej liczby odbiorców, w tym również konsumentów, którzy nie mają możliwości indywidualnego kształtowania warunków kontraktu.

Dokonana analiza treści zapisów wzorców umownych, stosowanych przez przedsiębiorcę, z postanowieniami wpisanymi do Rejestru, o którym mowa w art. 479^{45} kpc wskazuje, że ich treść w pełni wyczerpuje przesłanki zapisów uznanych za niedozwolone. Jak zaznaczono wcześniej dokonując porównań pomiędzy postanowieniami umieszczonymi w Rejestrze z postanowieniami stosowanymi przez przedsiębiorcę nie jest konieczne aby identyczne było brzmienie tych zapisów. Wystarczającym jest, żeby analizowany warunek umowny mieścił się w hipotezie danej, niedozwolonej klauzuli. Cześć objętych zarzutem postanowień, wprawdzie nie jest literalnie identyczna z klauzulami umieszczonymi w Rejestrze, jednak ich skutek prawny wskazuje wyraźnie, że mamy do czynienia z tymi samymi postanowieniami. Po uprawomocnieniu się wyroku SOKiK, z dnia 27 kwietnia 2005r., sygn. akt XVII AmC 103/04, w sprawie klauzul niedozwolonych stosowanych przez PKF SKARBIEC, przedsiębiorca ten dokonał pewnych modyfikacji warunków umownych, jednak dla wszystkich analizowanych wyżej klauzul, zmiany te w rzeczywistości nie eliminowały naruszeń prawa, pozostając bez wpływu na sytuację jego kontrahentów (konsumentów), bądź nawet ja pogarszając.

Uwzględniając okoliczności faktyczne sprawy organ antymonopolowy uznał, iż spełnione zostały wszystkie przesłanki określone w art. 23 a ust.1 i 2 ustawy ochronie konkurencji i konsumentów, których wystąpienie przesadza o uznaniu działań PKF SSKARBIEC za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Działania przedsiębiorcy, polegające na stosowaniu w obrocie z konsumentami zapisów, uznanych przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone i wpisane do Rejestru, o którym mowa w art. 479^{45} kpc., mają charakter bezprawny i naruszają interesy konsumentów, zarówno aktualnych, jak i potencjalnych klientów Spółki.

Zgodnie z art. 23 c ust. 1 ustawy antymonopolowej, Prezes Urzędu uznaje praktykę za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazuje zaniechania jej stosowania. Mając to na uwadze orzeczono jak sentencji.

Jak już wskazano, rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie nastąpiło w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080 ze zmianami), zgodnie z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U., nr 50, poz. 331). Mając na uwadze ten przepis intertemporalny, na przedsiębiorcę PKF SKARBIEC nie nałożono kary pieniężnej, pomimo udowodnienia mu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, bowiem ustawa z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów nie przewidywała takiej możliwości.

Należy przy tym wskazać, że zakwestionowane przez Prezesa Urzędu działania PKF SKARBIEC naruszają również art. 24 ust. 2 obecnie obowiązującej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zgodnie z brzmieniem którego stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone, stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, co zostało wykazane i udowodnione.

Pouczenie:

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz.U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080 ze zmianami) i art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U., nr 50, poz. 331), w związku z art. 479^{28} § 2 K.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku.

Otrzymuje:

Polska Korporacja Finansowa
SKARBIEC Sp. z o.o.
ul. Czarny Dwór 8
80-365 GDAŃSK